

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 225/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Martinou Chorváthovou, A. Kmeťa 28, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 241/2013 z 15. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 241/2013 z 15. októbra 2013.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol žalobcom v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedenom na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 200/2006. Proti rozsudku okresného súdu v uvedenej veci z 21. februára 2013 podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. O odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 241/2013 z 15. októbra 2013.

Sťažovateľ uvádza, že v priebehu konania na prvostupňovom súde odvolal splnomocnenie zvolenej advokátke a túto skutočnosť oznámil okresnému súdu 18. apríla 2013. Následne oznámil 19. apríla 2013 okresnému súdu aj adresu na doručovanie písomností, ktorá sa nezhodovala s adresou jeho trvalého bydliska. Okresný súd napriek tejto skutočnosti doručil rozhodnutie krajského súdu bývalej právnej zástupkyňi, ktorá túto skutočnosť sťažovateľovi neoznámila. Okresný súd však už v období doručovania rozsudku mal vedomosť o adrese na doručovanie, napriek tomu doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu bývalej advokátke a neskôr sa pokúsil doručiť uvedený rozsudok aj na adresu trvalého bydliska, na ktorej sa však sťažovateľ nezdržoval. Rozsudok krajského súdu takto nebol sťažovateľovi nikdy doručený. Napriek tomu na základe fikcie doručenia okresný súd vyznačil doložku právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia. O tom že bolo vo veci rozhodnuté sa sťažovateľ dozvedel len na informačnom centre súdu a zo zápisu uvedeného rozhodnutia súdu na Okresnom úrade Martin, katastrálnom odbore. Žalovaná mala nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti v zmysle § 132 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu. Keďže však sťažovateľovi nebolo rozhodnutie súdu doručené, sťažovateľ tvrdí, že rozhodnutie krajského súdu nemohlo nadobudnúť právoplatnosť. Sťažovateľ k veci ďalej uvádza:

„Rozsudok súdu je potrebné doručovať do vlastných rúk a keď je súdu známa iná adresa na doručovanie ako je trvalý či prechodný pobyt strany je povinný doručovať na túto adresu. Je zrejmé, že žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde v Martine pod sp. zn. 5 C 200/06 nemal zástupcu, nakoľko zvolenému advokátovi odvolal plnomocenstvo a túto

skutočnosť oznámil súdu 18.04.2013 a adresu na doručovanie písomností súdu oznámil dňa 19.04.2013. Súd mal preto povinnosť rozsudok Krajského súdu v Žiline doručovať do vlastných rúk Žalobcovi [REDAKOVANÉ] na adresu, ktorú súdu oznámil /§ 24, § 25 ods. 1, § 28 ods. 1,2, 3, § 47 ods. 1, 2 OSP, § 48 OSP/. Ako sme vyššie uviedli k takémuto doručeniu rozsudku nikdy nedošlo a súd nikdy nemal vyznačiť na rozhodnutí doložku právoplatnosti a vykonateľnosti. Takýmto postupom v podstate znemožnili sťažovateľovi podať v zákonnej lehote dovolanie vo veci samej ako mimoriadny opravný prostriedok, čím závažne porušil procesné práva sťažovateľ a, porušil zásadu rovnosti strán v konaní a teda základné právo sťažovateľ a na spravodlivý súdny proces.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] nebolo doručené ani vyjadrenie žalovanej k jeho odvolaniu voči Rozsudku Okresného súdu Martin, čím stratil možnosť akokoľvek sa oboznámiť s argumentáciou žalovanej [REDAKOVANÉ] a vyjadriť sa k podanému vyjadreniu. Napriek tomu Krajský súd Žilina vo veci rozhodol. Povinnosť doručiť uvedené vyjadrenie mal Okresný súd Martin a ak tento tak neučinil mal túto vadu odstrániť Krajský súd v Žiline.

Takýmto postupom došlo k vážnemu zásahu do procesných práv žalobcu, pričom tak Ústavný súd SR ako aj Najvyšší súd SR už opakovane konštatovali, že takýto postup súdu je takou vadou konania, ktorej dôsledkom je odňatie práva účastníkovi konania na spravodlivé súdne konanie. Teda došlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, čím nepochybne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces /nález ÚS SR č. III. ÚS 183/2010 z 29.06.2010/.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dobovom o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 5 Co 241/2013 zo dňa 15.10.2013 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 5 Co 241/2013 zo dňa 15.10.2013 a vec vracia Krajskému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000, - EUR, ktoré sú Okresný súd v Martine a Krajský súd Žilina povinní spoločne a nerozdielne mu vyplatiť v lehote do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania pred Ústavným súdom vo výške 325,42 EUR, ktoré sú Okresný súd v Martine a Krajský súd Žilina povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet právneho zástupcu Mgr. Martiny Chorváthovej, advokátky v Martine, do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia na jej účet vedený vo [REDACTED].“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 241/2013 z 15. októbra 2013 a o tom, že bolo vo veci uvedeným rozsudkom rozhodnuté sa sťažovateľ dozvedel len na informačnom centre súdu a zo zápisu uvedeného rozhodnutia súdu na Okresnom úrade Martin, katastrálnom odbore, pričom bližšie dátumy, kedy sa dozvedel o tom, že rozsudok bol vydaný, neuvádza. Z textu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že 29. mája 2017 podal na okresnom súde žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Konanie je vedené pod sp. zn. 15 C 23/2017. Podstatou žaloby sú tvrdenia sťažovateľa o tom, že v dôsledku väd pri doručovaní rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 241/2013 toto rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť ani vykonateľnosť, a teda žalovaná nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti v zmysle § 132 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Konanie vo veci samej ešte nie je právoplatne ukončené. Aj keď sa na prvý pohľad môže javiť, že uvedené prvostupňové konanie na okresnom súde v konaní sp. zn. 5 C 23/2017 sa bezprostredne dotýka namietaného vadného doručovania písomností sťažovateľovi a jeho dôsledkov, sťažovateľ v uvedenej veci podal „žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti“ a všeobecný súd sa v tomto prípade bude musieť zrejme vysporiadať aj s otázkou právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia okresného súdu pod sp. zn. 5 C 200/2006 z 21. februára 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 241/2013 z 15. októbra 2013.

Vzhľadom na už uvedené je podľa ústavného súdu nespochybniteľné, že sťažovateľ minimálne v čase podania svojej žaloby vo veci sp. zn. 5 C 23/2017 dňa 29. mája 2017 (podľa podacej pečiatky súdu) o existencii ním namietaného rozsudku krajského súdu [ako aj o namietanom postupe súdov pri jeho (ne)doručení sťažovateľovi] už musel mať vedomosť, čo napokon aj sám potvrdil vo svojej sťažnosti vyjadrením, že sa o existencii rozsudku dozvedel na informačnom centre súdu a o právnych následkoch, ktoré následne nastali, aj na Okresnom úrade Martin, katastrálnom odbore, a teda minimálne od toho momentu mohol podať svoju ústavnú sťažnosť a urobil tak až 26. januára 2018 podaním na poštovú prepravu (30. januára 2018 doručená ústavnému súdu), teda po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný preto sťažnosť sťažovateľa odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Nad rámec uvedeného je ale potrebné uviesť, že v zmysle platnej zásady „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, ústavný súd konštatuje že sťažovateľ sa mohol o existencii rozsudku krajského súdu informovať už aj skôr, pretože z pripojených príloh k sťažnosti vyplýva, že dôvodom na začatie konania pred krajským súdom vo veci sp. zn. 5 Co 241/2013 bolo práve ním podané odvolanie, a teda na rozhodnutí odvolacieho súdu a jeho výsledku mal eminentný záujem, preto nemožno jednostranne kritizovať len postup samotného súdu (aj keď nie celkom obvyklý) pri doručovaní rozhodnutia po oznámení ukončenia zastupovania advokátkou a oznámení zmeny adresy sťažovateľa, ale zobrať do úvahy aj správanie samotného sťažovateľa, ktorý ak tvrdí, že dosiaľ (do dňa podania ústavnej sťažnosti) mu rozsudok krajského súdu nebol doručený, mal možnosť si ho prevziať, keď sa dozvedel že bol vydaný, v prípade ak by prejavil o jeho prevzatie skutočný záujem.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018